

การศึกษาความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการพัฒนา
ป่าชุมชนและงานเพาะชำกล้าไม้สำหรับกิจกรรมพัฒนาป่าชุมชน
จังหวัดสตูล

A Study of Satisfaction with the Effectiveness and Efficiency of Community
Forest Development Projects and the Seedling Activities for Development of
Community Forests in Satun Province among Community Leaders and
Members of Tambon Administration Organizations

นเรศน์ อูสมะ
Nares Usma

ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนา สำนักงานป่าไม้จังหวัดสตูล
กรมป่าไม้
พ.ศ. 2545

การศึกษาความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการพัฒนาป่าชุมชนและงานเพาะชำกล้าไม้สำหรับกิจกรรมพัฒนาป่าชุมชนจังหวัดสตูล

นเรศน์ อุดมา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบขนาดพื้นที่ป่าชุมชน ผลตอบแทน ความมั่นคงของโครงการ ความเหมาะสมของพื้นที่ การพัฒนาของโครงการพัฒนาป่าชุมชน การบรรลุตามความมุ่งหมายของราษฎร การมีส่วนร่วมของราษฎร การสนับสนุนจากภาครัฐ ค่าจ้างเพาะชำ การยอมรับของราษฎร การบริหารจัดการองค์การป่าชุมชน การมีส่วนร่วมของ อบต. และเพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการบริหารโครงการพัฒนาป่าชุมชน ระบบการสร้างและพัฒนาศุภาคารฯ ระบบประเมินผล ปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาป่าชุมชนและงบประมาณเพาะชำกล้าไม้ และเพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากหมู่บ้านที่เคยดำเนินงานป่าชุมชนในท้องที่จังหวัดสตูล

ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านความ พึงพอใจต่อประสิทธิภาพของโครงการพัฒนาป่าชุมชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพของโครงการพัฒนาป่าชุมชนที่มีต่อราษฎรในหมู่บ้าน ความพึงพอใจต่อประสิทธิผลของโครงการพัฒนาป่าชุมชน ความพึงพอใจต่อ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของบเพาะชำกล้าไม้ ความพึงพอใจต่อการเพิ่มประสิทธิผลในการให้งบประมาณการบำรุงรักษา ความพึงพอใจต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการฯ ในเรื่องเกณฑ์การให้บเพาะชำกล้าไม้และการควบคุมการใช้จ่ายเงินโครงการเพาะชำกล้าไม้ ส่วนใหญ่เมื่อทดสอบด้วย t - test ไม่แตกต่างกัน โดยระดับความพึงพอใจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาในหัวข้ออื่นๆ พบว่า ขนาดพื้นที่ป่าชุมชนของจังหวัดสตูลส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ขนาดเล็ก คือ เป็นพื้นที่ที่มีพื้นที่ ≤ 50 ไร่ จำนวน 32 แปลง มีพื้นที่ 51 - 100 ไร่ เพียง 2 แปลง และพื้นที่มากกว่า 100 ไร่แต่ไม่เกิน 800 ไร่ 6 แปลง ผลตอบแทนที่ได้รับมีบ้างแต่น้อยและได้ประโยชน์เพียงราษฎรบางกลุ่ม แต่ก็ยังได้รับการยอมรับว่ามั่นคงและ เป็นที่ยอมรับของราษฎร และพื้นที่ๆ ดำเนินการมีความเหมาะสมแต่ก็ยังคงต้องปรับปรุงอีกมาก แม้ว่าที่ผ่านมาได้ทำตามที่ราษฎรมุ่งหวังแล้วก็ตาม ในเรื่องของการมีส่วนร่วมของราษฎรยังต้องปรับปรุง และภาครัฐต้องคอยแนะนำช่วยเหลือให้มากยิ่งขึ้น ค่าจ้างเพาะชำกล้าไม้ควรมีและควรเพิ่มให้ราษฎร ในส่วนขององค์การป่าชุมชนยังต้องปรับปรุงในเรื่องการบริหาร การจัดการ และองค์การบริหารส่วนตำบลต้องเข้ามาช่วยเหลือให้มากกว่าที่เป็นอยู่

ในเรื่องของการบริหารจัดการคงต้องให้ชุมชนกำหนดแนวทางการบริหารเอง โดยเจ้าหน้าที่รัฐ (กรมป่าไม้) คอยให้คำแนะนำ แต่ควรมี พ.ร.บ. ป่าชุมชนและระเบียบปฏิบัติไว้เป็นแนวทาง ในระบบการสร้างและพัฒนาศุภาคารระดับ อบต. และระดับจังหวัด ต้องมีการประชุมชี้แนะแนวทางหรือจัดฝึกอบรม และให้มีการตั้งคณะกรรมการระดับตำบล ให้มีการแบ่งงาน และการจัดตั้งองค์การที่เป็นรูปธรรม โดยมีงบประมาณสนับสนุน (ซึ่งอาจเป็นงบจาก อบต. หรือกรมป่าไม้) และให้มีการตรวจสอบติดตามผลอย่างต่อเนื่อง สำหรับการประเมินผลให้จังหวัดประเมินในภาพรวม โดยอบต. หรือคณะกรรมการหมู่บ้านอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินในบางขั้นตอน ปัญหาเรื่องใหญ่คือเรื่องงบประมาณ ที่ส่งผลให้การบำรุงรักษาไม่ต่อเนื่อง และอีกปัญหาหนึ่งคือ องค์การชุมชนที่ยังไม่เข้มแข็ง ซึ่งต้องมีแนวทางที่แน่ชัดและมีงบสนับสนุนเช่นกัน

คำหลัก : ความพึงพอใจ, ประสิทธิภาพ, ประสิทธิผล, ป่าชุมชน